Amenzile penale aplicabile persoanelor juridice vor fi calculate în funcție de noi indicatori economici

Autor: Anda Diaconescu, Avocat Asociat la Biriș Goran

În conformitate cu Decizia nr. 708/2021, Curtea Constituțională a României („**CCR**”) a declarat neconstituțională modalitatea inițială de stabilire a cuantumului amenzilor pentru persoane juridice, care se realiza raportat la cifra de afaceri.

În acest sens, Legea nr. 214/2023, aplicabilă din 14 iulie 2023, pune în acord Codul penal cu Decizia CCR, în sensul în care se înlocuiește termenul de „cifră de afaceri”, folosit ca indicator în stabilirea cuantumului sumei corespunzătoare unei zile-amendă, cu alți indicatori economici, respectiv „venituri totale” și „active totale”.

Criticile aduse de CCR vechiului mod de calcul se refereau la ambiguitățile referitoare atât la definiția „cifrei de afaceri”, sintagma nefiind definită ca atare în Codul penal, cât și la momentul de referință pentru calculul acesteia.

„Legea penală în vigoare nu stabilește înțelesul sintagmei «cifra de afaceri» în raport cu care instanța determină cuantumul sumei corespunzătoare unei zile-amendă în cazul stabilirii amenzii pentru persoana juridică cu scop lucrativ. Definițiile din domeniul fiscal și al concurenței referitoare la sintagma «cifra de afaceri» au aplicabilitate restrânsă, specializată la materiile precizate, translatarea lor în materie penală pentru a determina cuantumul sumei corespunzătoare unei zile-amendă în cazul stabilirii amenzii pentru persoana juridică cu scop lucrativ fiind contrară

principiului legalității. Totodată, Curtea a constatat că norma penală criticată este lacunară și în ceea ce privește determinarea/reținerea, din punct de vedere temporal, a cifrei de afaceri a persoanei juridice cu scop lucrativ în raport cu care instanța determină cuantumul sumei corespunzătoare unei zile-amendă", explica CCR în argumentarea deciziei din 2021.

Legea nr. 214/2023 a introdus în Codul penal noțiunile de „venituri totale" și „active totale" ca indicatori de referință în stabilirea cuantumului amenzilor care vor fi aplicate companiilor. Această schimbare vizează clarificarea bazei de calcul și reducerea incertitudinilor juridice, oferind instanțelor un instrument mai precis de stabilire a sancțiunilor.

Noua normă ar trebui să asigure mai multă claritate și predictibilitate, din moment ce veniturile totale și activele totale sunt indicatori economici clari și ușor de determinat, care reduc necesitatea unor analize complexe, eliminând totodată confuzia și dezacordurile juridice legate de interpretarea noțiunii de „cifră de afaceri".

În plus, înlocuirea termenului de „cifră de afaceri" cu „venituri totale" și „active totale" poate facilita aplicarea uniformă a legii, având în vedere că aplicarea acestei formule de calcul se poate face unitar, indiferent de natura activității persoanelor juridice sau de vechimea acestora pe piață.